

Забруднення олією може зберігатися на дні Чорного моря понад шість років, – Greenpeace Україна

Забруднення соняшниковою олією може зберігатися на дні Чорного моря понад шість років. Необхідно вилучати олію та відновлювати акваторію.

Свідки повідомляли, що після атак РФ на порт Південний олія швидко вкрила прилеглі території та незабаром досягла Аджалицького лиману, повідомляє Greenpeace Україна.

На жаль, вилив не вдалося вчасно втримати в межах лиману. До 24 грудня олійні плями досягли узбережжя в межах Одеси. Від забруднення постраждали водоплавні птахи: повідомлялося про порятунок приблизно 300 птахів, яких передали до Одеського зоопарку для реабілітації.

У Greenpeace пояснили, що на початкових стадіях, поки харчова олія ще рідка, пляма залишається на поверхні морської води. Такі плями можуть призводити до задухи тварин і фізичного забруднення – подібно до наслідків розливів нафти чи нафтопродуктів (хоч при ковтанні соняшникова олія є менш токсичною). Замащуючись олією, тварини можуть гинути від переохолодження, зневоднення, діареї, голоду та задухи через закупорку ніздрів, горла або зябер.

Кількість врятованих птахів за таких випадків – це зазвичай лише частина від усіх постраждалих.

Зазвичай рослинна олія розкладається швидше, оскільки бактерії та гриби можуть метаболізувати її легше, ніж нафту і нафтопродукти. Однак швидкість цього процесу залежить від температури: за зимових температур соняшникова олія може загуснути та частково затвердіти, що сповільнює розкладання та продовжує фізичний вплив. Якщо вона розкладатиметься в морі,

цей процес споживатиме кисень з води, що призведе до зниження рівня кисню, доступного для риб та іншої водної фауни.

Після полімеризації, окислення або змішування зі сміттям рослинні олії стають щільнішими за воду. Вони опускаються на морське дно і утворюють шар на осадових породах, який позбавляє кисню придонні види на певний час. Цей процес може прискорюватися у солоній воді і при контакті з дрібними частинками, а також через часткове розкладання (подібно до жирових відкладень у каналізації), оскільки жири та олії застигають за низьких температур.

Згідно з даними NOAA, морський розлив соняшникової олії, що опускається на дно і утворює на дні кірку та подібні до бетону грудки в піщаних відкладеннях, може зберігатися понад шість років. Водночас неполімеризовані рослинні олії швидко і повністю розкладаються навіть в анаеробних умовах (що можливо, якби аварія трапилася влітку). Отже, щоб зрозуміти, чого очікувати, необхідно провести дослідження і з'ясувати, чи відбулася полімеризація.

Хоча великі розливи харчової олії не мають такої токсичності, як викопна нафта, вони можуть бути дуже шкідливими та потребують такої ж реакції, як і звичайні розливи нафти.

«Ми не можемо оцінити, чи мали відповідні українські органи можливість для більш ефективного та своєчасного реагування. І, безумовно, цієї масштабної аварії не сталося б, якби не російські атаки. Утім, поширення забруднення треба зупиняти якомога швидше, олію – максимально вилучити, і забезпечити відновлення морської та прибережної екосистеми. Наразі українські служби мають надати пріоритет не лише ліквідації наслідків цієї аварії, а й підготовці до подібних аварій у майбутньому», – наголосили в організації.

Нагадаємо, раніше внаслідок масованих російських атак по інфраструктурі порту Південний на Одещині було зафіксовано витік рослинної олії в акваторію.

<https://usm.media/zabrudnennya-oliyeyu-mozhe-zberigatisya-na-dni-chornogo-morya-ponad-shist-rokiv-greenpeace-ukrayina/>